

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI FOSFORIA SISÄLTÄVIEN LANNOITEVALMISTEIDEN JA LANNAN KÄYTÖSTÄ

1. Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä lannoitelain (711/2022) 6 §:n nojalla fosforin käytöstä maa- ja puutarhataloudessa sekä viher- ja ympäristörakentamisessa. Asetus sisältäisi säännökset fosforin käytöstä ja siihen liittyvistä poikkeuksista, kokonaisfosforin huomioon ottamisesta lannoituksessa ja tiedostonpitoon liittyvistä velvoitteista.

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 17.1.2023.

Ehdotettu valtioneuvoston asetus ilmoitetaan Euroopan komissiolle vesipuitedirektiiviä täytäntöönpanevaksi sääntelyksi. Tämä asetus täydentäisi vesipuitedirektiivin 11 artiklan 3 kohdan h alakohtaa täytäntöönpanevaa kansallista sääntelyä.

2. Johdanto

2.1. Yleistä vesienhoidon ympäristötavoitteista

Ravinteita päätyy vesistöihin pistekuormituksena teollisuudesta, yhdyskunnista ja kalankasvatuksesta sekä hajakuormituksena maa- ja metsätaloudesta, haja-asutuksesta ja hulevesistä. Itämereen ravinteet päätyvät pääasiassa jokivesien mukana tai suoraan pistekuormituksena. Suomesta päätyy Itämereen fosforia noin 3500 t/y ja tyyppiä noin 77 000 t/y, joka kattaa noin 10 prosenttia Itämeren kokonaiskuormasta. Nykytilan arvion mukaan maatalous vastaa 59,2 prosentista ihmistoiminnoista syntyvästä fosforikuormituksesta.

Vesienhoidon tavoitteena on pinta- ja pohjavesien vähintään hyvä tila, eikä vesien tila saa heiketä. Tavoite perustuu yhteisön vesipolitiikan puitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY, jäljempänä *vesipuitedirektiivi*, säännöksiin. Vesipuitedirektiivi edellyttää, että vesimuodostumien hyvä tila saavutetaan vuoteen 2027 mennessä. Suomessa hyvässä ekologisessa tilassa on 87 prosenttia järvipinta-alasta, 68 prosenttia jokipituudesta ja 13 prosenttia rannikkovesien kokonaispinta-alasta. Sisävesien tila ei ole muuttunut merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vesiensuojelun tavoitteiden saavuttaminen edellyttää siten lisätoimia.

Rehevöityminen on edelleen merkittävin Itämeren ja Suomen sisävesien tilaa heikentävä tekijä. Koko Suomen merialue on rehevöityneessä tilassa. Merenhoidon toimenpideohjelman mukaan Suomen merialueen hyvä tilan saavuttamiseksi mereen päätyvää fosforikuormitusta tulisi vähentää 440 tonnia vuodessa vuosien 2006–2011 keskimääräiseen tasoon nähden. Tavoite sisältää myös Itämeren merellisen ympäristön suojelukomission (HELCOM) maakohtaisen fosforikuormituksen vähennystavoitteen. Suomesta päätyi vuosina 2006–2011 Itämereen fosforia keskimäärin 3 600 tonnia vuodessa.

2.2 Maatalouden vesiensuojelu

Maatalouden vesiensuojelun tavoitteissa keskeistä on ravinteiden huuhtoumien vähentäminen. Lisäksi on arvioitu, että ilmastonmuutoksen edetessä leudot ja sateiset talvet lisäävät ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin.

Peltomaan fosforipitoisuuden määrän ja valumavesien liuenneen fosforin määrän välillä on todettu olevan yhteys. Tutkimusten mukaan maan fosforipitoisuuden kasvu lisää valumavesiin liuenneen fosforin pitoisuutta lähes suoraviivaisesti. Fosforin huuhtoutumisriski kasvaa sitä suuremmaksi, mitä enemmän fosforia on maassa. Vesien hoidon näkökulmasta peltomaiden fosforipitoisuudet tulisi pyrkiä pitämään niin alhaisena kuin kasvien fosforin saannin turvaamisen kannalta on mahdollista. Fosforilukujen laskeminen lannoitusta rajoittamalla korkeimpien maan fosforipitoisuuksien osalta on siten tarkoituksenmukaista vesiensuojelun kannalta eikä siitä katsota olevan haittaa kasvien fosforisaannin kannalta. Fosforilannoitus on ollut selvästi fosforitaseiden kannalta ylijäämäistä 1990-luvulle asti. Sen jälkeen fosforitaseet ovat alentuneet merkittävästi ja siten peltojen fosforivarastot ovat kääntyneet laskuun. Partikkelifosforin osalta syy-seuraussuhde on monimutkaisempi, kun vesistöjen kannalta merkitystä on erityisesti viljelytoimenpiteillä.

Tutkijat ovat todenneet ympäristökorvauksen fosforilannoitusrajojen riittävän kasvien tarpeen mukaiseen lannoitukseen. Fosforilannoitus voi tuottaa sadonlisää vain peltojen alhaisissa fosforiluokissa. Lannoitusrajoitusten tavoitteena on, että peltojen korkeat fosforiluvut laskisivat. Lannoitusrajoitukset toimivat portaittain siten, että alemmissa fosforiluokissa voidaan fosforilannoitusta käyttää korkeita fosforiluokkia enemmän. Viimeisimpien tutkimustulosten mukaan pitkällä aikavälillä korkeat maan fosforiluvut ovat vähitellen lähteneet laskuun.

Mineraalilannoitteiden fosforin ja lannan fosforin käyttöä on tarkoituksenmukaista säädellä samalla tavalla, koska fosforin liukoisuudessa ei ole käytännössä eroa.

Peltojen fosforin enimmäiskäyttöä rajoitetaan tällä hetkellä pääasiassa ympäristökorvauksen ehtojen mukaisesti. Lakisäateinen fosforinkäytön yläraja on ollut varsin korkea, joten se ei ole käytännössä rajoittanut peltojen lannoittamista. Fosforinkäytön rajoista säätäminen lannoitelain nojalla annettavalla valtioneuvoston asetuksella laajentaisi nykyiseen ympäristökorvaukseen pohjautuvat rajoitukset koskemaan kaikkia viljelijöitä, myös niitä, jotka eivät ole nykyisin rajoitusten piirissä. Kattavuuden laajentamisella tavoiteltaisiin myös tasapuolisempaa viljelijöiden kohtelua kestäväen maataloustuotannon ohjaamisessa. Kaikkia viljelijöitä velvoittavan säädöksen odotettaisiin siten tehostavan fosforisääntelyä.

2.3. Viher- ja ympäristörakentamisen vesiensuojelu

Viherrakentamisen fosforikuormituksen osuus koko Suomen fosforikuormituksesta on 1,3 prosenttia. Viherrakentamisessa käytettävät ravinteet voivat kuitenkin aiheuttaa paikallisesti suurta ravinnekuormitusta. Viherrakentamisessa fosforin käyttömääriä ei tällä hetkellä rajoiteta lainsäädännössä lainkaan. Viherympäristöliitolla on suosituksia kasvualueiden ravinnepitoisuuksista. Sääntelyn laajentaminen viherrakentamiseen lisäisi sen kattavuutta.

3. Pääasialliset vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Aikaisemmin tehtyjen ympäristökorvauksen rajoitteista laskettujen arvioiden perusteella väkilannoitefosforin käytön rajoittaminen aikaisemmilla ympäristökorvauksen lannoitustasoilla tuotti lisäkustannuksia maa- ja puutarhataloudessa noin 1 €/hehtaari ja lannan fosforin rajoittaminen 17€/hehtaari koko maan tasolla. Kun asetus laajentaisi tätä kaikkia tiloja koskevaksi, kustannuksen arvioidaan olevan noin 20 €/ha vuodessa. Lannoitusta tarvitsevilla tuotantokasveilla Suomen noin 2,3 miljoonan hehtaarin viljelyalasta on noin kaksi miljoonaa hehtaaria. Tällöin fosforisääntelyn kokonaiskustannus maatalouden harjoittajille on 20-40 miljoonaa euroa vuodessa riippuen siitä, kuinka laajalti kotieläinten lantaa käytetään ja kuinka paljon säädös rajoittaa lannanlevitystä. Kustannus ei ole

kokonaan uusi, koska ympäristökorvaukseen sitoutuneet tilat ovat noudattaneet melko samankaltaisia rajoitteita.

Asetusehdotus kiristäisi karjanlannan levittämisen poikkeuksia, jolloin kotieläintilojen kustannusten oletetaan jonkin verran kasvavan. Täsmällisen vaikutuksen laskeminen on vaikeaa, koska tarkkaa tietoa siitä, kuinka monen tilan pitää muuttaa toimintatapojaan tulevan muutoksen vuoksi, ei ole. Ehdotuksella arvioidaan olevan merkittäviä vaikutuksia ympäristökorvauksen ulkopuolelle jättäytyneisiin kotieläintiloihin. Nämä eivät ole välttämättä sopeuttaneet lannanlevitystä ehdotettuihin rajoitteisiin.

Kotieläintiloista erityisesti siipikarjatiloihin sitoutumisaste ei ole ollut yhtä korkea kuin muilla kotieläintiloilla. Siipikarjatilojen peltopinta-alasta noin neljännes oli ympäristökorvauksen ulkopuolella vuonna 2019. On otettava huomioon, että siipikarjatalouden vähäisen tilalukumäärän ja suuren yksikkökoon vuoksi lantaa ei ole todennäköisesti aikaisemminkaan levitetty vain omille pelloille vaan levitysala on ollut suurempi eikä vaikutusta voi siten laskea suoraan pinta-alasta. Nautaeläinten lannan fosfori-typpisuhde on pienempi kuin sika-siipikarjalla ja esimerkiksi nurmen fosforin otto suurempi, jolloin säädös ei rajoita yhtä paljon naudanalannan käyttöä ja siten samalla tavalla lisäkustannuksia. Kotieläintalouden nopea rakennemuutos vaikuttaa lannan kuljettamisen kustannuksiin, koska kotieläintuotanto on suuremmissa yksiköissä.

Tiedostonpitovelvoite on viheralalle uusi ja sen toimeenpano vaatii tietojärjestelmien ja urakkasopimusmallien kehittämistä. Kunnossapidon ja rakentamisen urakkasopimuksissa, jotka voivat olla pitkäkestoisia, ei myöskään ole asetettu eikä hinnoiteltu urakoitsijoille eikä muille toimijoille asetuksen edellyttämää tiedoston pitovelvoitetta fosforin käytöstä. Riittävän pitkä siirtymäaika seurantajärjestelmien luomiseksi ja käyttöön otaksi tasaavat sekä kohtuullistavat toimijoille aiheutuvia kustannuksia ja hallinnollista taakkaa.

3.2. Vaikutukset hallinnolle

Fosforisäätely asettaa nykyisellään ylimmän käyttömäärän maa- ja puutarhataloudessa viiden vuoden ajanjaksolla. Tämän säätely lisäisi lakisäätöisen rajoittamisen määrää ja siten hallinnon työpanosta. Viher- ja ympäristörakentamisen osalta kyseessä olisi kokonaan uusista velvoitteista, jotka tässä asetuksessa määriteltäisiin. Erityisesti tiedostonpitämisen velvoite lisäisi jonkin verran toimijoihin kohdistuvaa valvontaa. Lisäys henkilötyömäärään arvioidaan olevan melko vähäinen.

Maa- ja puutarhatalouden osalta kyseessä on merkittävästä työpanoksesta, joka lannoitevalvonnan osalta lakisäätöisesti hallinnolle aiheutuu. Valvontavelvoitteet kohdistuvat fosforilannoitukseen yhteisen maatalouspolitiikan ehdollisuuden valvonnan osana. Toisaalta lannoitusvalvonnan poistuminen ympäristökorvauksen toimenpiteestä vähentää valvontavelvoitetta siinä tukijärjestelmässä. Kyseessä olisikin käytännössä entisen kaltaisen hallinnon rasisitteen jatkuminen. Talviaikaisen asiakirjoihin perustuvan lannoitusvalvonnan työmääräksi arvioidaan noin 20 henkilötyövuoden panosta ELY-keskuksissa ja Ruokavirastossa. Lisäksi valvonta edellyttää Ruokaviraston it-järjestelmien kehitys- ja ylläpitokustannuksia. Nämä kustannukset jakautuvat typen käytön valvonnan kanssa puoliksi, koska typpi ja fosfori ovat pääravinteet, joiden käyttöä rajoitetaan ja valvotaan. Typpirajoitteet ehdollisuuden valvontaan johdetaan eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1250/2014) (*nitraattiasetus*).

3.3. Ympäristövaikutukset

Asetusehdotuksen tavoitteena on, että fosforikuormitus vesistöihin vähenee ja peltojen korkeimmat fosforipitoisuudet alenevat, kuitenkin siten, että samalla kasvien fosforintarve turvataan. Ravinteiden tasapainoinen käyttö eli kasvien tarpeen mukainen lannoitus todettiin maatalouden

ympäristötoimenpiteiden ympäristö- ja kustannustehokkuus (MYTTEHO) -tutkimuksessa parhaaksi toimenpiteeksi liukoisen fosforin huuhtouman vähentämisessä. Toimenpide sisältää esimerkiksi viljelyn suunnittelun, seurannan, maanäytteiden oton vaatimuksia ja satotasojen seurantaa. Varsinaiset lannoitusrajoitukset ovat osa ympäristökorvauksen perusvaatimuksia. Nykyisin Suomen peltoalasta yli 90 %:lla on noudatettu ympäristökorvauksen fosforilannoituksen rajoja. Säädettyjen asetusten fosforirajat koskivat kaikkia maatiloja ja peltoja, mikä voisi vähentää fosforikuormituksen riskiä nykyisestä erityisesti niillä pelloilla, joilla ei nykyisin noudateta ympäristökorvauksen fosforilannoitusrajoja.

Nitraattiasetus rajoittaa lannan käyttöä. Nautakarjatilojen osalta nitraattiasetus käytännössä rajoittaa lannan käyttöä lähelle ehdotetun asetuksen fosforirajoja. Tämän vuoksi ympäristövaikutukset nautakarjatilojen osalta ovat vähäiset. Sikojen, siipikarjan ja turkiseläinten lannassa on runsaasti fosforia suhteessa typpimäärään. Ehdotetun asetuksen suurin vaikutus olisi näiden eläinlajien lantojen käyttöön ja fosforikuormitukseen, silloin, kun näillä tiloilla tai lannan levitysaloilla ei ole sitouduttu ympäristökorvauksen rajoitteisiin tai karjanlantapoikkeuksella on ollut merkitystä lannanlevityspäätöksissä. Fosforilannoituksen rajat voisivat siten lisätä erityisesti sika- ja siipikarjaloilla lannan prosessointia tai lannan kuljettamista kauemmaksi.

Viherrakentamisessa käytettävän fosforin määrää ei tällä hetkellä rajoiteta lainkaan. Vaikka viherrakentamisen fosforikuormituksen osuus koko Suomen fosforikuormituksesta on vähäinen, se voi aiheuttaa paikallista korkeaa kuormitusta. Viherrakentamiselle asetettavilla fosforilannoitusrajoilla vaikutettaisiin erityisesti paikalliseen pistemäiseen kuormitukseen.

4. Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu fosforilannoitusta koskevan sääntelyn valmistelun työryhmässä. Valmistelun aikana kuultiin kasvinravitsemuksen ja vesiensuojelun asiantuntijoita Luonnonvarakeskuksesta ja Suomen ympäristökeskuksesta. Asetuksen valmisteluasiakirjat ovat nähtävillä maa- ja metsätalousministeriön Internet-sivuilla osoitteessa <https://mmm.fi/hankkeet>, hankkeen tunnus MMM031:00/2021.

Ehdotuksesta oli lausunnolla 7.7.2022 – 26.8.2022 välisenä aikana. Ehdotuksesta pyydettiin lausuntoja maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilla sekä seuraavilta tahoilta: Oikeusministeriö, ympäristöministeriö, Ålandslandskapsregering, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Ruokavirasto, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Luomuliitto Luonnonvarakeskus, Suomen ympäristökeskus, Bioenergia ry, John Nurmisen Säätiö, Kauppapuutarhaliitto, Kemianteollisuus ry/lannoite- ja kalkitustyöryhmä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Metsäteollisuus ry, Natur och Miljö, Pihvikarjaliitto, ProAgria Keskusten Liitto, Pro Luomu ry, Puutarhaliitto, Päivittäistavara kauppa ry, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Suomen kiertovoima ry, Suomen luonnonsuojeluliitto, Suomen Siipikarjaliitto ry, Suomen Sikayrittäjät ry, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, Suomen Vesilaitosyhdistys ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund r.f.(SLC), Viherympäristöliitto ry, WWF Suomi, Yhdistyneet luomutuottajat, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry.

Lausuntoja saatiin yhteensä 53 kappaletta. Oikeusministeriö ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ilmoittivat, etteivät lausu asiasta.

4.1 Yleistä lausuntopalautteesta

Asetuksen tavoitetta, soveltamisalaa tai määritelmiä ei juurikaan lausunnoissa arvioitu tai kritisoitu. Lausuntopalautteen kritiikki kohdistui erityisesti asetusluonnoksen fosforilannoituksen rajoittamisen yksityiskohtaiseen tapaan, karjanlantapoikkeuksesta luopumiseen ja viher- ja ympäristörakentamisen kasvualustojen lannoittamisen rajoituksia kohtaan. Asetuksen fosforilannoituksen enimmäismääriä pidettiin hyvinä suosituksina, mutta liian yksityiskohtaisina säädöksen sisällöksi. Toisaalta osassa

lausunnoista myös kannatettiin karjanlantapoikkeuksesta luopumista tai pidettiin asetuksen säätelyä kokonaisuudessaan tarkoituksenmukaisena. Erityisesti toimeenpanevat viranomaiset esittivät kritiikkiä hallinnollisen taakan lisääntymisestä asetusmuutoksen myötä. Yleisenä huomiona eräässä lausunnossa esitettiin, että maan fosforin viljavuusluokan toteamisessa käytettäisiin akkreditoitun laboratorion näytteitä, jolloin varmistuttaisiin niiden tarkoituksenmukaisuudesta.

4.2. Pykäläkohtainen lausuntopalautte

Pykälän 3 (Kokonaisfosforin huomioon ottaminen lannoituksessa) osalta kritiikkiä esitettiin ensimmäisen momentin lantalajittaisesta periaatteesta ja sitä pidettiin ylipäättänsä muotoilultaan epäselvänä. Kolmannen momentin osalta erityisesti puhdistamolietteestä liukoiseksi fosforiksi katsottava 60% osuus herätti kritiikkiä. Lausunnoissa sekä puolustettiin että vastustettiin esitettyä prosenttiosuutta.

Kolmannen momentin lannoitevalmisteen useiden fosforilähteiden laskentasääntöjä pidettiin vaikeana, mutta toisaalta sitä puolustettiin tarkoituksenmukaisena ja sen osoittavan todellisen liukoisen fosforin osuuden lannoitevalmisteesta.

Pykälän 4 (Fosforin käyttö maa- ja puutarhataloudessa), ensimmäisen momentin periaatetta yhden kilogramman kynnyksarvosta ei kyseenalaistettu. Useimmat lausunnonantajat, lähinnä tuottajien etujärjestöt ja maatalouden neuvontajärjestöt, kritisoivat momentin kaksi mukaisia fosforilannoituksen enimmäismääriä. Enimmäismääriä pidettiin liian alhaisina ja niiden yksityiskohtaista säätelyä pidettiin keinotekoisena tarkkana. Yhdessä lausunnossa muistutettiin, että esimerkiksi Ruotsissa käytetään kotieläinten lannassa peltoon levitettävän fosforin käytön rajoittamisessa vain yhtä lukuarvoa. Tutkimusorganisaatioiden lausunnoissa fosforilannoituksen viljavuusluokittaisia enimmäismääriä pidettiin niin ympäristön kuin kasvien ravinteiden tarpeenmukaisen saannin kannalta tarkoituksenmukaisina.

Pykälän 5 (Fosforin kierrätyksen edistäminen) periaatetta pidettiin lähtökohtaisesti hyvänä ehdotuksena. Alakohdan kaksi rajausta vain lannan ja mädätteen mainitsemista tässä yhteydessä pidettiin erityisesti tutkimusorganisaatioiden lausunnoissa teknologianeutraaliuden kannalta ongelmallisena. Toisaalta lausunnoissa korostettiin nimenomaan kotieläinten lannan kierrättämisen välttämättömyyttä. Vaatimusta lannan tai mädätteen erotuksessa syntyneen jakeen ravinnesuhteista (typen ja fosforin suhde vähintään 10) pidettiin liian vaativana. Useimmat lausunnot, tuottajien etujärjestöjen ja elintarviketeollisuuden taholta pitivät jakeen ravinnesuhdetta liian korkeana ja liian vaikeana saavuttaa. Useissa lausunnoissa katsottiin, että kokonaistypen ja kokonaisfosforin suhde pitäisi olla kymmenen sijaan kahdeksan.

Pykälässä 6 (fosforin pidättämiseen tarkoitettujen aineiden) ehdotettujen fosforin pidättämiseen tarkoitettujen aineiden listaa toivottiin toisaalta pidennettävän, mutta toisaalta kritisoitiin joissain lausunnoissa niiden sisältämän fosforin epätarkoituksenmukaisuudesta silloin, kun fosforilannoitusta yritetään rajoittaa.

Pykälässä 7 (Satotasokorjaus) esitetty satotasokorjaus ei periaatteiltaan saanut vastustusta. Sen sijaan useissa lausunnoissa erityisesti maatalouden neuvontajärjestöjen ja -yritysten taholta korostettiin, että asetuksessa pitäisi huomioida myös huomattavasti suurempien kuin 6000 kilogramman hehtaarisatojen lisälannoitustarvetta. Yhdessä lausunnossa huomautettiin, että asetusluonnoksessa satotasokorjaus ei olisi käytössä viljavuusluokassa 6, vaikka käytäntö on ollut voimassa ympäristökorvauksen lannoitusrajoitusehdoissa.

Pykälässä 10 (Fosforin käyttö viher- ja ympäristörakentamisessa) esitettyihin viher- ja ympäristörakentamisen fosforirajoitteisiin esitettiin jyrkkää kritiikkiä sekä tuottajien etujärjestöjen, että viherrakentamisen edunvalvonnan tahoilta. Kasvualustoissa levitettävän liukoisen fosforin rajaa pidettiin korkeana, koska sen katsottiin vuosittaisena lannoituksena olevan moninkertainen peltoalojen lannoitukseen. Toisaalta kasvualustoissa annettavan liukoisen fosforin rajaa pidettiin liian tiukkana,

erityisesti silloin kun tavoitteena on hyödyntää puhdistamolietepohjaisia kasvualustoja. Tätä perusteltiin myös sillä, että kasvualustat perustetaan vain kerran, eikä niitä erikseen lannoiteta vuosittain. Tästä syystä viher- ja ympäristörakentamiseen esitettiin lisäksi vastaavaa viiden vuoden fosforintasausjaksoa kuin maa- ja puutarhaviljelyssä.

Pykälän 12 (Voimaantulo) rajoitteita pidettiin merkittävänä muutoksina nykytilaan, koska viher- ja ympäristörakentamisen fosforinkäyttöä ei ole aiemmin säännelty ja asetusluonnos edellyttää muutoksia toimintatapoihin ja seurantajärjestelmissä. Tästä syystä viherrakentamisen edunvalvonta esitti siirtymäkauden pidentämistä viiteen vuoteen.

Pykälän 13 (Siirtymäsäännökset) ensimmäisen momentin siirtymäsääntöä ympäristökorvauksen fosforilannoituksesta pidettiin useassa tuottajien etujärjestöjen lausunnossa yhdenvertaisuuden kannalta huonona. Ympäristökorvauksen sitoumuksen lannoitusrajoitusten ulkopuolella olleisiin maataloihin siirtymäsäädös ei vaikuttaisi, vaan ehdotetussa säännössä kohdeltaisiin ankarammin jo aikaisemmin tiukempiin rajoitteisiin sitoutuneita maataloja.

Momentin kaksi turkislannan kokonaisfosforin siirtymäsääntöä pidettiin alan kannalta tarkoituksenmukaisena, koska muutokseen sopeutuminen vie aikaa.

Kolmannessa momentissa olevaa karjanlantapoikkeuksen lopettamista kritisoitiin erityisen rajusti erityisesti tuottajien etujärjestöjen ja maatalouden neuvontajärjestöjen ja -yritysten taholta. Valtaosa lausunnon antajista piti kahden vuoden siirtymäaikaa joko liian lyhyenä tai esitti, ettei sitä tulisi rajoittaa ajallisesti mitenkään. Perusteluna kahden vuoden siirtymäajan jatkamiselle esitettiin arvioita, että joillekin kotieläintiloille sopeutuminen tuottaa poikkeuksellisen suuria hankaluuksia. Lausunnoissa muistutettiin, että aikaisempi järjestelmä on ollut vapaaehtoinen, eikä siksi jokainen maatila ole sitoutunut aikaisemmin ympäristökorvauksen fosforirajoitteisiin. Toisaalta ympäristöministeriö ja luonnonsuojelujärjestöt pitivät asetusluonnosta näiltä osin tarkoituksenmukaisena. Muutamissa lausunnoissa muistutettiin, että rehumaisi on aikaisemmin rinnastettu ympäristökorvauksessa fosforin käytöltään nurmeen.

4.3. Vaikutukset esitysluonnokseen

Lausuntokierroksen perusteella työryhmä ehdottaa, että pykälässä 7 (Satotasokorjaus) muutettaisiin kieltö käyttää satotasokorjausta vain viljavuusluokassa 7, aikaisemman 6 ja 7 sijaan.

Pykälään 10 (Fosforin käyttö viher- ja ympäristörakentamisessa) lisättäisiin selvyden vuoksi momenttiin sana "perustamisvaiheessa", jolloin täsmentyisi kasvualustojen kertaluontoinen lannoitus ja toisaalta estettäisiin epätarkoituksenmukaiset käytänteet. Momentin kaksi osalta muutettaisiin taajamien ulkopuolisen väylärakentamisen kasvualustoissa käytettävää lannoitusmäärää 30 kilogrammaan, mutta samalla lisättäisiin sana perustamisvaiheessa viittaamaan, että kasvualustoissa ja näillä alueilla ylipäänsä fosforilannoitus olisi vain kertaluontoista. Kolmannen momentin viheralueiden kasvillisuuden hoitoon käytettävässä lannoituksessa täsmennettäisiin tarkoitettavan kokonaisfosforia.

Pykälässä 12 (Voimaantulo) muutettaisiin pykälien 10 ja 11 soveltamisen aloittamista kahdella vuodella eteenpäin vuoden 2027 alkuun.

Pykälästä 13 (Siirtymäsäännökset) poistettaisiin ensimmäinen momentti, joka liittyy ympäristökorvauksen sitoumukselta mahdollisesti siirtyviin fosforintasauksiin.

Kolmanteen momenttiin lisättäisiin yksi- ja monivuotisten rehunurmien luokkaan rehumaisi.

5. Ehdotuksen yksityiskohtainen sisältö

1 § *Soveltamisala*. Pykälän mukaan asetuksella säädettäisiin fosforin käytöstä maa- ja puutarhataloudessa sekä viher- ja ympäristörakentamisessa. Maatalouden osalta ehdotettu asetus kattaisi kaiken maatalousmaan sisältäen sekä lannoitevalmisteet että tuotantoeläinten lannan käytön. Viher- ja ympäristörakentamisen osalta säädöstä sovellettaisiin pinta-alaltaan merkittävien viheralueiden sekä ympäristörakentamisessa käytettävän maa-aineksen lannoittamiseen. Asetusta ei sovelleta Ahvenanmaalla.

Pykälän 2 momentin mukaan silloin kun asetuksessa säädetään pellostä, sitä sovelletaan myös jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 2021/2115 4 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun pysyvän nurmen ja pysyvän laitumen alaan.

2 § *Määritelmät*. Pykälässä kuvattaisiin ne määritelmät, joita lannoitelaisissa ei ole, mutta ovat välttämättömiä asetuksen kannalta. Asetuksessa määriteltäisiin pelto, peruslohko ja kasvulohko EU:n yhteisen maatalouspolitiikan kanssa yhteensopivaksi. Fosforisääntely koskisi myös niitä peltoja ja muuta maatalouskäyttöä, jolle ei esimerkiksi pinta-alatukia haeta. Määritelmät johdetaan siksi yhteisen maatalouspolitiikan reunaehdoista, että säädös olisi yhteensopiva mm. ehdollisuuden vaatimusten kanssa. Peruslohko tulisi määritellä, jotta välttämättömät reunaehdot lannoituksen osalta tulisi määritellyksi. Sama tarkoitus olisi kasvulohkon määritelmän kuvaamisella.

Kohdan 1 pellolla tarkoitettaisiin jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115 4 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua peltoalaa.

Kohdan 2 peruslohkolla tarkoitettaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä ehdollisuuden hallinnollisten seuraamusten soveltamisen ja laskennan osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2022 /1172 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua viitelohkoa.

Kohdan 3 kasvulohkolla tarkoitettaisiin peltolohkorekisterissä sijainniltaan ja tukikelpoiselta enimmäisalaltaan rajattuun yhteen peruslohkoon kuuluvaa yhtenäistä maatalousmaahan tai muuhun alaan kuuluvaa aluetta, jossa viljellään yhtä kasvilajia, kasvilajiketta, useamman kasvilajin seosta tai joka on kesantoa tai erityiskäytössä maataloustoiminnalle tai muulle alalle asetettujen vaatimusten mukaisesti. Peruslohkolla voi olla yksi tai useampia kasvulohkoja.

Kohdan 4 viljavuusluokalla maan laadullista luokittelua viljavuusanalyysin perusteella. Viljavuusluokkaan vaikuttavat maan pH, ravinteiden määrä, maalaji sekä multavuus.

3 § *Kokonaisfosforin huomioon ottaminen lannoituksessa*. Pykälässä säädettäisiin, että kaikilla lannoitettavilla lohkoilla tulisi käyttää samaa laskentaperustetta lannan fosforin huomioon ottamisessa. Säännöllä ehkäistäisiin tilannetta, jossa fosforin ja typen osalta näytteitä käytettäisiin epätarkoituksenmukaisesti ristiin taulukkoarvojen kanssa esimerkiksi niin, että typpipitoisuus katsottaisiin nitraattiasetuksen taulukkoarvosta ja fosforipitoisuus lantanäytteestä. Lantalajeittain näytteet voivat olla

erilaisia, koska ravinnepitoisuudet vaihtelevat luonnollisista syistä. Ravinnelaskennan perusteella tarkoitetaan nitraattiasetuksessa määriteltyä lantanäytettä. Myös kyseisessä asetuksessa kuvattua niin sanottua taulukkoarvoa voi käyttää.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, kuinka suuri osa lannan ja lannoitevalmisteiden kokonaisfosforista laskettaisiin kasveille käyttökelpoiseksi ja siten otettaisiin huomioon fosforilannoitteena annettaviin lannoitteisiin. Samalla tavoin pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että lihaluujauhon, käsitellyn saostus- ja umpisäiliöljetteen sekä puhdistamolijetteen kokonaisfosforista otettaisiin huomioon 60 prosenttia. Tuhkan ja biohiilen, joilla tarkoitetaan termisessä hapetuksessa, pyrolyysissa ja kaasutuksessa muodostuvia materiaaleja, osalta huomioon otettava osuus olisi 40 prosenttia.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin sellaisesta tapauksesta, jossa käytettävässä lannoitevalmisteessa on esimerkiksi sekä lantaa että puhdistamolijetettä. Kokonaisfosforin huomioon otettava osuus laskettaisiin tällöin raaka-aineiden massaosuusien ja huomioon otettavien osuuksien perusteella. Aineen massaosuus seoksessa on kyseisen aineen massa jaettuna seoksen massalla. Jos tuoteselosteessa ei ole tietoa ainesosan massaosuudesta, fosforin otettaisiin huomioon kokonaan (100 prosenttia). Jälkimmäisen tarkennuksen tavoitteena olisi kannustaa toimijoita ilmoittamaan tuoteselosteessa massaosuudet ja toisaalta antaa selkeä tulkintaohje tilanteissa, joissa merkinnät eivät mahdollista edellä mainittua laskentaa. Lannoitukseen laskettavan fosforin osuus perustuu kasveille käyttökelpoisen osuuden laskentaan. Loppuosan ei tutkimusten mukaan arvioida lyhyellä aikavälillä vapautuvan kasvien käyttöön.

Turkislannan osalta fosforin huomioon otettava osuus katsottaisiin nykyisellä turkiseläinten ruokinnalla muiden lantojen tapaan kokonaisuudessaan kasveille käyttökelpoiseksi. Muutos on turkiseläinten lannan osalta merkittävä aikaisemmasta, jolloin 13 §:ssä säädettäisiin siirtymäkaudesta siten, että kokonaisfosforista otettaisiin huomioon siirtymäkauden aikana edelleen 60 prosenttia.

4 § Fosforin käyttö maa- ja puutarhataloudessa. Pykälässä säädettäisiin millä perusteilla lannoitus maa- ja puutarhataloudessa pitäisi toteuttaa. Momentin 1 mukaan laskettaessa eri lannoitusjakeiden- tai aineiden fosforisisältöä, laskettaisiin ne yhteen riippumatta lähteestä. Poikkeuksen tekee sellainen levitys, jossa fosforia levitetään korkeintaan 1 kilogramma hehtaarille. Vaikka tällaisia vähän fosforia sisältäviä valmisteita käytettäisiin useampia, niitä ei olisi tarpeen laskea yhteen. Poikkeuksen tarkoitus on sallia sellaisten aineiden käyttö, joissa on hyvin rajallinen määrä fosforia, mutta ne ovat kasvinravitsemuksen tai –suojelun kannalta hyödyllisiä aineita. Valmisteita ei myöskään pidetä ympäristön kannalta riskinä. Samaa poikkeusta voitaisiin soveltaa pitkälle jalostettuihin lantajakeisiin tai orgaanisiin lannoitevalmisteisiin, jotka olisivat esimerkiksi typpipitoisia lannoitteita, mutta joista ei ole voitu täysin erottaa fosforia. Poikkeuksen tarkoituksena olisi muun muassa edistää lannan käsittelyä ja jalostamista sekä edistää kierrätysravinteiden käyttöä.

Pykälän 2 momentissa viitattava liite 1 sisältäisi kasvi- ja viljavuusluokkakohtaiset vuosittaiset maksimilannoitusmäärät. Näitä saisi täydentää satotasokorjauksella, josta säädetään 7 §:ssä. Lantapoikkeuksessa mainittuja fosforimääriä saisi käyttää silloin, kun fosforilannoituksessa käytetään pelkästään kotieläinten lantaa. Lantapoikkeusta ei kuitenkaan saisi käyttää 25 metriä lähempänä vesistöä. Lantapoikkeukseen saisi soveltaa fosforin tasausta, mutta ei satotasokorjauksia.

Pykälän 3 momentissa määrättäisiin fosforilannoituksen huomioon ottamisesta seuraavana vuonna, jos sato jää korjaamatta. Tällä tarkoitettaisiin tilannetta, jossa pääosa eli yli puolet kasvulohkon alasta jäisi esimerkiksi heikkojen sääolojen vuoksi korjaamatta. Tällöin koko vuoden aikana annettu fosforilannoitus huomioitaisiin täysimääräisesti seuraavalle vuodelle. Edellisen vuoden syysmuotoisten kasvien

perustamislannoitukset lasketaan mukaan sadonkorjuuvuoden ravinnemääriin, samoin menetellään muun syyslannoituksen osalta. Jos pellon fosforitila ei ole tiedossa, lannoitukseen sovelletaan liitteen 1 taulukon 1 viljavuusluokkaa 6. Pellon fosforitilan voi osoittaa maanäytteellä, joka on analysoitu akkreditoidussa laboratorioissa. Maanäytteet tulee ottaa niin, että ne edustavat riittävällä tavalla lannoitettavaa peruslohkoa. Yli kymmenen vuotta vanhempi maanäyte ei lähtökohtaisesti edusta maan fosforitilaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Lannoitus tulee toteuttaa perustuen uusimpaan käytettävissä olevaan analyysitulokseen. Kun ravinnekierto toteutetaan suljetusti, kuten astia- tai säkiviljelyssä, fosforilannoitusta ei ole tarkoituksenmukaista rajoittaa asetuksella.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että lantaa käytettäessä fosforin määrä voidaan osoittaa joko nitraattiasetuksen mukaisella lantanäytteellä tai kyseisen asetuksen liitteessä 2 esitetyillä taulukkoarvoilla. Lantalajeille, joita ei listassa ole, voidaan soveltaa edellä mainitun lantanäytteen arvoja. Lantanäytteen ravinnepitoisuuden määrittely, näytteenotto ja tietojen säilyttäminen on kuvattu nitraattiasetuksessa, jolloin ei katsota tarpeelliseksi kuvata niitä erikseen tässä asetuksessa.

5 § *Fosforin kierrätyksen edistäminen.* Pykälässä kuvattaisiin millaisin ehdoin fosforia saisi levittää myös sellaisille pelloille, joille ei pääsäännön mukaan saisi lannoitustarkoituksessa fosforia lannan mukana levittää ollenkaan. Viljavuusluokkien 6 ja 7 kohdalla, joihin ei liitetä taulukon mukaan voisi fosforipitoista lannoitetta antaa, voidaan kuitenkin tehdä poikkeus silloin, kun kyse on kotieläinten lannasta peräisin olevien käsiteltyjen lantojen tai mädättämisen jälkeen tehtävästä fosforinerotuksesta ja riittävän korkeasta typpi-fosforisuhteesta. Fosfori tulisi erotella mädätteestä tai lannasta niin tarkoin, että typpi-fosforisuhte olisi vähintään kymmenen. Tämä tarkoittaisi esimerkiksi sitä, että 2 kilogrammaa tonnissa kokonaistyyppiä sisältävä lanta ei saisi sisältää enempää kuin 0,2 kg kokonaisfosforia tonnissa. Tarkoitus on edistää ravinteiden kierrätystä ja varmistaa, että typpipitoinen lannoitejake on fosforisisällöltään riittävän niukkaa suhteessa tyyppiin, jotta kasvin saama typpimäärä riittäisi varmistamaan riittävän kasvun, joka sitoisi myös fosforia merkittävästi enemmän kuin peltoon lisättäisiin. Ravinnepitoisuuden osoittamiseksi katsottaisiin riittävän nitraattiasetuksen mukainen näytteenotto tai tuoteseloste riittävin tiedoin.

6 § *Fosforin pidättämiseen tarkoitetut aineet.* Pykälässä säädettäisiin, millaisia aineita voitaisiin pitää fosforinpidätysaktiivisuudeltaan niin hyödyllisinä, että niiden mukana tulevaa fosforimäärää ei tarvitsisi laskea fosforilannoitukseksi. Tällaisia maan rakennetta parantamalla tai fosforin sitoutumista edistämällä fosforin huuhtoutumista ehkäiseviä aineita olisivat kipsi ja rakennekalkki. Kipsi on lannoitevalmiste, joka sisältää yksinomaan kalsiumsulfaattia ($\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$). Rakennekalkilla tarkoitetaan puolestaan yksinomaan kalkitusaineista koostuvaa lannoitevalmistetta, jossa on vähintään 15 prosenttia reaktiivista kalkkia poltetussa (CaO) tai sammutetussa (Ca(OH)_2) muodossa. Näiden aineiden tarkoituksenmukaisia käyttömääriä ei siten laskettaisi fosforilannoitukseksi, vaikka valmisteet fosforia vaihtelevia määriä sisältävätkin. Fosforivapaita aineita on hyvin heikosti tarjolla, jolloin erittäin korkean viljavuuden pelloilla aineiden käyttö estyisi, ellei poikkeusta annettaisi pykälän mukaisesti.

7 § *Satotasokorjaus.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa säädettäisiin tilanteesta, jossa lannoitusta voi lisätä silloin, kun saadut sadot ylittävät merkittävästi tavanomaisen keskisadon. Tällaiseksi sadoksi katsotaan viljoilla 5000 kilogrammaa hehtaaria kohden ja öljykasveilla yli 2250 kilogrammaa hehtaaria kohden. Muilla kasveilla satotasokorjausta ei saisi käyttää. Satotasokorjausta voi käyttää portaattomasti niin, että 5000 kilogramman sadon perusteella fosforilisäys saisi olla enintään 3 kilogrammaa ja 6000 kilogramman sadon kohdalla enintään 6 kilogrammaa. Vastaavat luvut öljykasveilla olisivat 3 kilogrammaa 2250 kilogramman sadossa ja 6 kilogrammaa 2750 kilogramman sadossa. Satomäärillä tarkoitetaan tyypilliseen myynti- ja tai varastointikosteuteen kuivattua satoa. Sato voidaan todeta saavutetuksi silloin, jos joko viljoilla tai öljykasveilla viimeisen viiden vuoden aikana kyseiseltä peruslohkolta saatu sato ylittää kuvatut korkean sadon rajat. Saavutettuja satoja voi katsoa ristiin viljojen ja öljykasvien suhteen. Perusteena tälle

on se, että viljelykierrossa ei öljykasveja viljellä samalla paikalla kovin usein. Myös viljan osalta viljelykierto ja muut välikasvit eivät poista mahdollisuutta satotasokorjaukseen, kunhan korkea sato on saavutettu jonain vuonna viiden edellisen vuoden aikana.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että satotasokorjausta ei voisi käyttää viljavuusluokassa 7, koska pellon varastofosforin katsotaan riittävän muutoinkin korkeiden satojen tuottamiseen.

8 § *Fosforintasaus*. Pykälässä säädettäisiin poikkeuksesta taulukkoarvoissa annettuihin vuosittaisiin enimmäiskäyttömääriin. Tasauksen tarkoituksena olisi mahdollistaa fosforin varastolannoitus sekä lannan ja muiden kierrätysravinteiden käyttö lannoituksessa. Usein fosforimäärät rajoittavat lannan käyttöä rajaten käyttömäärän tyyden osalta liian matalaksi estäen kasvien tarpeenmukaisen lannoittamisen. Fosforintasauksen laskennan voisi aloittaa, kun kerralla annettu fosforimäärä ylittää tai alittaa taulukkoarvon. Tasauksen voi tehdä viiden vuoden aikana, jolloin koko jaksolla annettu määrä ei ylitä muutoin vuosittaista sallittua fosforimäärää. Fosforintasausta ei voisi käyttää viljavuusluokaltaan sellaisella kasvu- tai peruslohkolla, jolle ei fosforia ole sallittua muutenkaan käyttää.

Fosforintasaus on tehtävä kasvulohkokohtaisesti. Jos peruslohkolla olevien kasvulohkojen sijoittelu muuttuu tasauskauden aikana, fosforintasausta on seurattava peruslohkotasolla. Vuotuinen peruslohkon kuluttama fosforimäärä lasketaan tällöin kertomalla kunkin kasvulohkon kasville käytetty fosforimäärä hehtaaria kohden kyseisen kasvulohkon pinta-alalla ja laskemalla nämä summat yhteen. Kyseisille kasveille sallittu enimmäisfosforimäärä peruslohkolle lasketaan vastaavalla tavalla. Fosforintasauksen seurannassa käytetään sallitun enimmäisfosforimäärän ja käytetyn fosforimäärän erotusta.

9 § *Tiedostonpito maa- ja puutarhataloudessa*. Pykälässä säädettäisiin ne velvollisuudet, joita tietojen kirjaamiseen ja säilyttämiseen fosforin osalta edellytettäisiin. Pykälässä kuvattaisiin ne lisävelvoitteet, jotka ovat lannoitelain lisäksi määrättyjä. Näitä lisäyksiä ovat kohdissa 1, 2 ja 3 ravinnelisäykseen käytettävät kokonaisfosforin määrä ja lannoitettu pinta-ala sekä mahdollisen fosforintasauksen alkamisajankohta. Hyödynnettäessä satotasokorjausta, myös satotasot silloin, kun niiden mukaan korjausta on hyödynnetty.

Pykälässä ei ole tarkoituksenmukaista asettaa kirjaamisvelvoitteita lannoituksen ajankohdista tai muista yksityiskohdista, koska lannoittamisen kirjaamisvelvoitteista on säädetty jo muussa lainsäädännössä, erityisesti nitraattiasetuksessa. Fosforilannoitusta ei käytännössä anneta puhtaana erillisenä lannoituksena vaan se on seoksena muiden ravinteiden tai lantojen ja lannoitevalmisteiden sisällössä. Tiedostonpidolle ei annettaisi mitään määrämutoa, kunhan ne olisivat pyydettyä viranomaisten käytettävissä.

10 § *Fosforin käyttö viher- ja ympäristörakentamisessa*. Pykälässä säädettäisiin rajoitteet sille, kuinka paljon viher- ja ympäristörakentamisessa kasvualustoissa voisi liukoista fosforia antaa hehtaarille perustamisvaiheessa. Viher- ja ympäristörakentamisessa tavanomaista on, että lannoitus annetaan perustamisen yhteydessä kertaluonteisesti, jolloin hehtaarirajoite rajaa käytännössä, kuinka korkea liukoisen fosforin pitoisuus saa paikalle tuodussa kasvualustassa olla, jotta rajoite ei ylity. Erityisesti viher- ja ympäristörakennuskasvualustojen käyttö on kertaluonteista niin, että viherrakenne, esimerkiksi puistonurmikko rakennetaan kerralla vähintään kymmeneksi vuodeksi. Pykälän 2 momentissa on eroteltu väylien viher- ja ympäristörakentaminen siksi, että fosforilannoituksen tarve katsotaan pienemmäksi, jolloin on tarkoituksenmukaista rajoittaa fosforilannoituksen määrää enemmän kuin vaativammilla kasvualustoilla.

Pykälän 3 momentissa viheralueiksi katsotuilla alueilla, joita ovat esimerkiksi golf-kentät, laajat nurmikkoalueet ja vastaavat puistoalueet, vuosittaista ylläpitolannoitus rajoitetaan 15 kilogrammaan fosforia vuodessa. Rajojen noudattaminen rajautuisi lannoitelain mukaiseen ammattitoimintaan.

Lainsäädäntö edellyttää, että kasvualustoista ilmoitetaan ainoastaan liukoinen fosfori, jolla tarkoitetaan EU-lainsäädännössä tarkoitettuja analyysimenetelmiä. Siksi asetuksessa ei voi määritellä erikseen analyysimenetelmää tai rajoittaa kokonaisfosforin käyttöä.

11 § *Tiedostonpito viher- ja ympäristörakentamisessa.* Pykälässä kuvattaisiin ne velvollisuudet, joita tietojen kirjaamiseen ja säilyttämisen fosforin osalta edellytettäisiin, sen lisäksi mitä lannoitelain 6 §:ssä säädetään. Pykälässä säädettäisiin kohdissa 1, 2 ja 3 ne lisävelvoitteet, jotka ovat lannoitelain velvoitteiden lisäksi määrättyjä. Pykälässä määrättäisiin, että fosforipitoisen lannoitevalmisteiden osalta kirjattaisiin tiedot käyttökohteen sijainnista, pinta-alasta sekä käytetyn lannoitevalmisteen tiedot. Tietojen kirjaamista edellytettäisiin myös käytettyjen kasvualustojen liukoisen fosforin määrästä. Myös kokonaisfosforin määräen kirjaamista edellytettäisiin, lukuun ottamatta kasvualustoja, joiden kohdalla sitä ei pidetä tarkoituksenmukaisena, koska tietoa ei ole saatavissa kasvualustan pakkausmerkinnöistä. Tiedostonpidon noudattaminen rajautuisi lannoitelain mukaiseen ammattitoimintaan.

12 § *Voimaantulo.* Asetus olisi voimassa 1. tammikuuta 2023 alkaen. Kyseisenä ajankohtana tulee voimaan yhteisen maatalouspolitiikan uuden kauden mukaiset säädökset ja toisaalta päättyy esimerkiksi nykyisen ympäristökorvauksen mukaiset lannoitusrajat.

Asetuksen 10 § ja 11 §:n voimaantuloa siirretään alkavaksi 1. tammikuuta 2027. Viher- ja ympäristörakentaminen tulisi kokonaan uutena fosforisääntelyn piiriin, jolloin sääntöjen noudattamisen aloittamiseen verraten nopealla aikataululla olisi vaikeaa. Alan toimijoiden välisten sopimusjaksojen monivuotisuus on peruste siirtää viher- ja ympäristörakentamisen sääntelyn piiriin ottamista.

13 § *Siirtymäsäännökset.* Pykälässä säädettäisiin ne toimet, jotka toiminnanharjoittajien tulisi ottaa huomioon tulevan sääntelyn astuessa voimaan. Toisessa momentissa säädettäisiin, että siirtymäsäännös koskisi myös turkiseläinten lannan kasveille käyttökelpoiseksi katsottavaa määrää ja siten lannoituksessa huomioon otettavan fosforin osuutta kokonaisfosforista. Turkiseläinten lannan fosforin huomioon otettava osuus on vapaaehtoisessa ympäristökorvausjärjestelmässä ollut 60%, jolloin muutoksen suuruuden vuoksi esitettäisiin viiden vuoden siirtymäaikaa. Liitteen I sisältämää lantapoikkeusta voitaisiin hyödyntää kaksi vuotta asetuksen voimaantulosta. Siirtymäajat antaisivat tarvittavaa aikaa joko etsiä mahdollista uutta lannanlevitysalaa tai kehittää lannan jatkojalosta ja kuljetettavuutta.